

Л.В. ДИМИТРОВА

Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна
пл. Свободи, 4, м. Харків-61077, Україна
lestes-virens@mail.ru

ЛИШАЙНИКИ м. ПОЛТАВИ

Ключові слова: лишайники, флористичний склад, еколого-субстратні групи, Полтава

Вступ

Антропогенний тиск на навколишнє середовище найбільшою мірою посилюється на урбанізованих територіях. Внаслідок антропогенної трансформації рослинних угруповань міст і мегаполісів є актуальним виявлення загальних закономірностей синантропізації рослинності міських територій. Протягом минулого століття сталися зміни не лише у видовому складі вищих рослин [9, 11, 12], а й видовому складі та поширенні лишайників на урбанізованих територіях [10, 21, 24, 25, 27]. У зв'язку з широким використанням лишайників у моніторингових дослідженнях [1, 22, 23, 26] зростає інтерес і до вивчення ліхенофлори окремих міст. Накопичення інформації про лишайники урбанізованих територій у результаті порівняльних досліджень дає змогу виявити їх екологічні амплітуди, загальні особливості поширення, що значно полегшує біомоніторинг та прогнозування стану урбосистем.

За літературними даними для території м. Полтави відомо 17 видів лишайників [2—7, 14—18]. До останнього часу вважали, що вперше лишайники Полтавщини згадує І. Плутенко у праці «Матеріали для флори мховъ и лишавъ Полтавской губернии» [19]. Проте, на жаль, у ній ми знаходимо лише відомості про лишайники Сумської (Роменський р-н) та Чернігівської (Прилуцький р-н) областей. Перші достовірні згадки про лишайники даної тери-

торії містяться у ранніх працях видатного українського ліхенолога А.М. Окснера [14, 15]. Так, автор наводить три види (*Phaeophyscia orbicularis* (Neck.) Moberg, *Physconia grisea* (Lam.) Poelt, *Melanelia subargentifera* (Nyl.) Essl.) з околиць с. Абазівка Полтавського р-ну. У «Флорі лишайників України» [16—18] для території Полтавської обл. за зборами А.М. Окснера, Ф.А. Гриня та О.М. Байрак наведено 33 види, що переважно є звичайними і широко розповсюдженими.

У 80—90 рр. ХХ ст. лишайники Лівобережного Лісостепу України планомірно вивчала О.М. Байрак [2—7]. За її даними ліхенофлора Лівобережнопридніпровської підпровінції (у межах якої розташована більша частина Полтавської обл.) налічує 168 видів. У конспекті флори Лівобережного Лісостепу України [3, 6] для території Полтави та її околиць О.М. Байрак наводить 36 видів лишайників: 29 — з околиць (приворсклянські ліси) та 16 — для території самого міста, але, на жаль, без точної вказівки місцезнаходжень.

Під час ліхеноіндикаційних досліджень на території парків та зелених зон м. Кременчука виявлено 51 вид лишайників [13].

Метою нашої роботи було встановити видовий склад ліхенофлори м. Полтави та з'ясувати її характерні особливості порівняно з природною ліхенофлорою Лівобережного Лісостепу в цілому.

Об'єкт та методи досліджень

Полтава — обласний центр України, розташований у Придніпровській западині. Територія міста — це рівнина, слабко розчленована ярами та балками, некруто похила до Дніпра, розташована на вододільному плато Ворскла—Псел. Вододільні плато є найвищими ділянками, абсолютні позначки яких становлять 120—150 м, максимальний рівень рельєфу в межах Полтави — 159,2 м.

Клімат міста помірно континентальний. Середня річна температура повітря становить +6,5 °С, максимальна температура липня — +38 °С, мінімальна температура січня — -34 °С. Морозний період триває близько 80—100 діб. У холодний період року переважають вітри східного та південно-східного напрямків, у теплий — північно-західні вітри. Середня вологість повітря — 71 %. За рік у середньому випадає до 485 мм опадів (найбільший добовий максимум — 178 мм). За холодний період року (листопад—березень) у середньому випадає 130—170 мм, за теплий (квітень—жовтень) — 320—400 мм [20].

Полтава знаходиться на території Української лісостепової підпровінції Східноєвропейської лісостепової провінції дубових лісів, остепнених лук та лучних степів. Ліси збереглися невеликими масивами, представлені здебільшого сухими кленово-липовими дібровами. У заплаві р. Ворскли трапляються невеликі ділянки вільшняків, а в прирусловій частині — вербняки та осокирники. На боровій терасі Ворскли поширені переважно сосняки дубово-ліщино-копитнякові. Найбільші площі серед природної рослинності займають угруповання заплавної боліт, а також вологих, мокрих та болотистих лук у заплаві Ворскли [8]. Загальна площа зелених масивів та насаджень у межах Полтави сягає 3075 га (29,7 % від загальної площі). Населення міста — 323,6 тис. осіб [20], тобто на 1 жителя міста при-

падає близько 95 м² зелених насаджень, що відповідає загальноприйнятим міжнародним стандартам.

Полтава — центр полтавського промислового вузла. Понад чверть промислової продукції області виробляють 133 підприємства, розташовані на території міста. Галузями спеціалізації промислового комплексу Полтави є машинобудування та металообробка (заводи турбомеханічний, газорозрядних ламп, теплово-зоремонтний, «Електромотор», штучних алмазів та алмазного інструменту, авто-агрегатний, хімічного машинобудування), хімічна промисловість (фабрика «Хім-пластмас»), легка (бавовнопрядильний комбінат, швейна, трикотажна, взуттєва фабрики) і харчова (м'ясокомбінат, олійно-екстракційний завод, хлібозаводи, кондитерська фабрика) індустрія. Серед інших галузей важливим є виробництво будматеріалів [20].

Матеріалом для виконання даної роботи були власні ліхенологічні збори, проведені у 2003—2005 рр. на території м. Полтави маршрутним методом на пробних ділянках, розташованих у різних районах міста. На кожній ділянці ми обстежували різноманітні субстрати: кору дерев різних порід, гниючу та оброблену деревину, ґрунт, каміння, залізобетонні конструкції, пам'ятники архітектури.

Результати досліджень та їх обговорення

У результаті власних ліхенологічних досліджень та узагальнення літературних джерел встановлено, що ліхенофлора Полтави налічує 75 видів лишайників, перелік яких ми наводимо нижче. Види, не виявлені автором, позначені зірочкою. Для видів, представлених єдиною знахідкою, вказано точне місцезнаходження та субстрат.

Arthoniaceae

**Arthonia radiata* (Pers.) Ach. [3]

Arthopyreniaceae

**Arthopyrenia personii* A. Massal. [3]

A. punctiformis (Pers.) A. Massal.

Acarosporaceae

Strangospora pinicola (A. Massal.) Körber

Bacidiaceae

Lecania naegeli (Hepp) Zahlbr.

Candelariaceae

Candelariella aurella (Hoffm.) Zahlbr.

C. vitellina (Hoffm.) Müll. Arg.

C. xanthostigma (Ach.) Lettau

Cladoniaceae

Cladonia coniocraea (Flörke) Vainio

C. fimbriata (L.) Fr.

C. furcata ssp. *furcata* (Huds.) Schard.

C. rei Schaer.

Hymeneliaceae

Aspicilia moenium (Vainio) Thor & Timdal — на мосту через р. Тарапуньку, на гранітному камінні

Lecanoraceae

Bacidina inundata (Fr.) Vězda — на Єврейському кладовищі, на бетоні
Lecanora allophana Nyl.

**L. argentata* (Ach.) Malme (як *Lecanora subfuscata* H. Magn.) [3]

L. carpinea (L.) Vainio

L. conizaeoides Nyl. ex Crombie

L. dispersa (Pers.) Sommerf.

L. hagenii (Ach.) Ach.

L. leptyroides (Nyl.) Degel. — у Полтавському міському парку-пам'ятці садово-паркового мистецтва, на корі бересклету

L. muralis var. *muralis* (Schreb.) Rabenh. — у Державному історико-культурному заповіднику «Поле Полтавської битви», на асфальті та гранітних спорудах

L. piniperda Körber

**L. populicola* (DC. in Lam. & DC.) Duby (як *Lecanora distans* (Pers.) Nyl.) [3]

L. pulicaris (Pers.) Ach. — на Єврейському кладовищі, на обробленій деревині

L. saligna (Schrad.) Zahlbr.

L. sambuci (Pers.) Nyl.

L. umbrina (Ach.) A. Massal. — на мосту через р. Тарапуньку, на граніті

Lecidella elaeochroma (Ach.) Choisy

Scoliciosporum chlorococcum (Stenh.) Vězda

S. umbrinum (Ach.) Arnold — на мосту через р. Тарапуньку, на гранітному камінні

Lecidiaceae

Hypocenomyce scalaris (Ach. ex Lilj.) Choisy

Parmeliaceae

Bryoria capillaris (Ach.) Brodo & D. Hawksw. — у Полтавському міському парку-пам'ятці садово-паркового мистецтва, на корі берези

**Cetraria steppae* (Savicz) Karnef. (як *Coelocaulon steppae* (Savicz) Barreno & Vazques) — на піщаних ділянках полігона в окол. с. Вакулинці [6]

Evernia mesomorpha Nyl. — у Полтавському міському парку-пам'ятці садово-паркового мистецтва, на корі ясена

E. prunastri (L.) Ach.

Hypogymnia physodes (L.) Nyl.

Melanelia exasperata (De Not.) Essl.

M. exasperatula (Nyl.) Essl.

M. glabratula ssp. *glabratula* (Lamy) Essl.

**Neofuscelia verruculifera* (Nyl.) Essl. (як *Parmelia verruculifera* Nyl.) [3]

Parmelia sulcata Taylor

Parmelina quercina (Willd.) Hale

**P. tiliacea* (Hoffm.) Hale — окол. м. Полтава, за зборами О.М. Байрак [18]

Pleurosticta acetabulum (Neck.) Elix & Lumbsch

Usnea hirta (L.) F.C. Weber ex F.H. Wigg. — у Полтавському міському парку-пам'ятці садово-паркового мистецтва, на корі берези

Vulpicida pinastri (Scop.) J.-E. Matsson & M.-J. Lai — у Полтавському міському парку-пам'ятці садово-паркового мистецтва, на корі берези

Physciaceae

Amandinea punctata (Hoffm.) Coppins & Scheid.

Phaeophyscia nigricans (Flörke) Moberg

Ph. orbicularis (Neck.) Moberg

Physcia adscendens (Fr.) H. Olivier

Ph. aipolia (Ehrh. ex Humb.) Furnr.

**Ph. caesia* (Hoffm.) Furnr. [2]

Ph. stellaris (L.) Nyl.

Ph. tenella (Scop.) DC.

Physconia detersa (Nyl.) Poelt

Ph. grisea (Lam.) Poelt

Rinodina pyrina (Ach.) Arnold

R. sophodes (Ach.) A. Massal. — у Полтавському міському парку-пам'ятці садово-паркового мистецтва, на корі берези

Ramalinaceae

**Ramalina fraxinea* (L.) Ach. [3]

Roccellaceae

**Opegrapha varia* Pers. (як *Opegrapha lichenoides* Pers.) [3]

Teloschistaceae

Caloplaca citrina (Hoffm.) Th. Fr. — на Харківському шосе, на цегляних спорудах

C. decipiens (Arnold) Blomb. & Forsell

**C. flavorubescens* (Huds.) J.R. Laundon (як *Caloplaca aurantiaca* (Lightf.) Hepp) [3]

C. flavovirescens (Wulfen) Dalla Torre & Sarnth. — на Харківському шосе, на цегляних спорудах

C. holocarpa (Hoffm. ex Ach.) Wade

C. saxicola (Hoffm.) Nordin — на Єврейському кладовищі, на гранітному надгробку

C. teicholyta (Ach.) J. Steiner — на Харківському шосе, на бетоні

Xanthoria parietina (L.) Th. Fr.

X. polycarpa (Hoffm.) Rieber

X. ucrainica S. Kondr.

Verrucariaceae

Staurothele catalepta (Ach.) Lettau — на мосту через р. Тарапуньку, на бетонних спорудах

Verrucaria muralis Ach.

V. nigrescens Pers. — на вул. Шведській, на бетоні

Incertae sedis

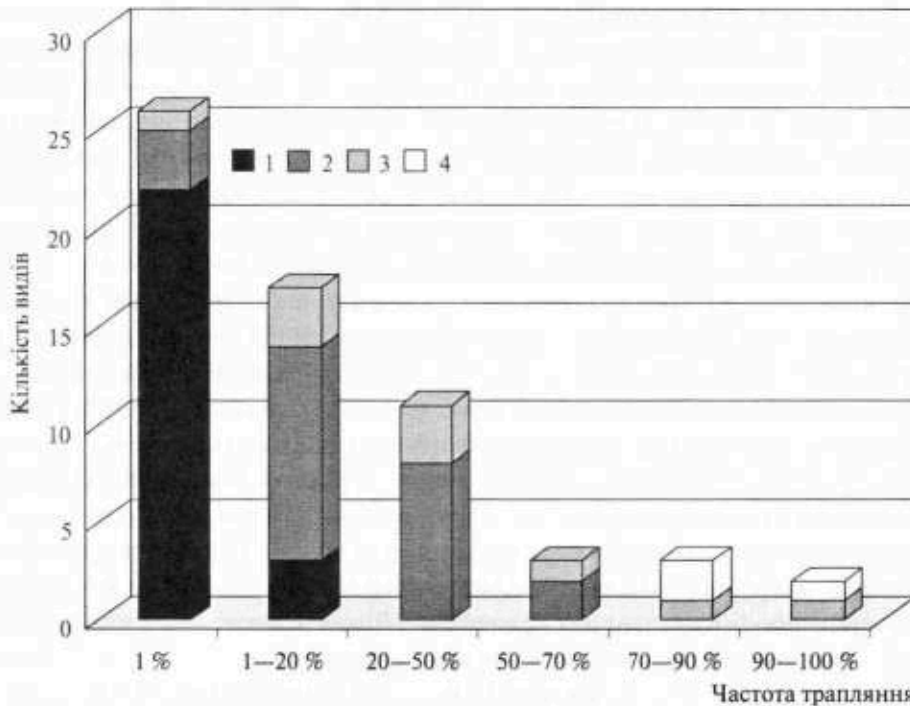
Lepraria incana (L.) Ach. — у Полтавському міському парку-пам'ятці садово-паркового мистецтва, на корі дуба

Наведені вище види лишайників належать до 35 родів, 15 родин та 5 порядків. Найбільша видова різноманітність відзначена у родинях *Lecanoraceae* (18 видів, або 24 %), *Parmeliaceae* (15; 20 %), *Physciaceae* (12; 16 %), *Teloschistaceae* (10; 13,3 %) та *Cladoniaceae* (4; 5,3 %). П'ять провідних родин об'єднують 59 видів лишайників, тобто 78,6 % їх загальної кількості. Решта родин характеризується незначною родою та видовою різноманітністю. Участь у складі провідних родин *Lecanoraceae*, *Parmeliaceae* та *Physciaceae* засвідчує спорідненість ліхенофлори Полтави з ліхенофлорою Лівобережного Лісостепу загалом, де ці три родини займають 2, 3 і 5 місця, відповідно [6]. Низьке положення у систематичній структурі ліхенофлори міста родини *Cladoniaceae* (п'ята позиція проти першої у ліхенофлорі Лівобережного Лісостепу) є характерним для досліджуваної території. Незначні площі соснових насаджень в адміністративних межах міста, а також високий ступінь рекреаційного навантаження не сприяють розвитку представників *Cladonia* P. Browne, передусім представлених епігейними формами. За рахунок кам'яних споруд на території міста значно збільшується кількість епілітів з родини *Teloschistaceae*. Це пояснює її високе положення у систематичній структурі ліхенофлори Полтави і також є характерною рисою міста. Адже значна флористична різноманітність епілітних лишайників не типова для ліхенофлори Лівобережного Лісостепу, оскільки в регіоні відсутні природні відслонення кристалічних порід.

За відношенням до типу субстрату виділено п'ять груп: епіфіти, епіліти, епіксилі, епігеї та епібріофіти. Найчисельнішими за видовим складом є епіфітні лишайники — 49 видів (76,6 % загальної кількості). Переважання епіфітів характерне для лісостепових ліхенофлор загалом [6], а також для урбанізованих ландшафтів. Найбільша кількість лишайників відзначається на корі *Betula pendula* Roth. (23 види) та *Quercus robur* L. (21). З-поміж інших форофітів, для яких виявлена значна видова різноманітність лишайників, слід назвати *Populus nigra* L. (20 видів), *Fraxinus excelsior* L. (19), *Salix* sp., *Acer platanoides* L. (по 17), *P. tremula* L. (16) та *Tilia cordata* Mill. (15 видів).

Серед епілітів найпоширенішими на території міста є накипні лишайники — *Caloplaca decipiens*, *Candelariella aurella*, *Lecanora dispersa*, *Verrucaria muralis*, *V. nigrescens*, що опановують штучні кам'яні субстрати (цеглу, бетон, шифер). Решта видів трапляється поодинокі. Так, на граніті ми виявили *Caloplaca saxicola*, *Lecanora umbrina* та *Scoliciosporum umbrinum*. Цікавими є також знахідки *Aspicilia moenium*, *Bacidina inundata*, *Caloplaca flavovirescens*, *C. teicholyta*, *C. citrina*, *Staurothele catalepta* на бетоні.

Незначною видовою різноманітністю характеризуються лишайники на обробленій деревині (5 видів; 7,8 %) та мохах (6; 9,3 %). Більшість з них є факультативними і трапляються також на інших субстратах. Епібріофіти знайдено на нижній частині стовбура дерев, ґрунті та камінні, вони часто можуть переходити з цих субстратів на дернинки мохів. До цієї екологічної групи належать два листуваті види — *Phaeophyscia orbicularis* і *Physconia detersa* та накипний лишайник *Candelariella xanthostigma*. На корі дуба та берези у нижній частині стовбура виявлені кушисті форми з роду *Cladonia* (*C. coniocraea*, *C. fimbriata*). Облігатним епіксілом є

Розподіл лишайників м. Полтави за проективним покриттям та частотою трапляння: 1 — проективне покриття до 1 %; 2 — 1—20 %; 3 — 20—50 %; 4 — 50—100 %

The coverage and the frequency distribution of lichens of Poltava town: 1 — 1 %; 2 — 1—20 %; 3 — 20—50 %; 4 — 50—100 %

лише один вид — *Lecanora pulicaris*, знайдений нами на обробленій деревині (на старій лавці на Єврейському кладовищі). Решта накипних (*Candelariella vitellina*, *Lecanora hagenii*, *Amandinea punctata*) та листуватих (*Phaeophyscia orbicularis*) лишайників трапляються також на корі дерев.

Група епігейних лишайників представлена кушистими видами з роду *Cladonia* (*C. fimbriata*, *C. coniocraea*, *C. furcata* ssp. *furcata*, *C. rei*). Значне проективне покриття (20—50 %) вони мають лише у сосновому лісі в с. Вакулинці. *C. fimbriata* та *C. coniocraea* поодинокі трапляються на піщаному ґрунті по схилах берегів р. Ворскли. Загалом, значна забудованість і заасфальтованість території міста не сприяють поширенню епігейних лишайників, проте вирішальне значення в цьому процесі має склад ґрунтів. Так, родючіші та вологіші ґрунти у Полтавському парку-пам'ятці садово-паркового мистецтва зумовлюють наявність високого трав'яного покриву, що перешкоджає розвитку наземних лишайників — як і в парках центральної частини міста, хоча певну роль тут відіграє і фактор витоптування.

Для виявлених видів лишайників розраховано частоту трапляння на території міста. Найбільша кількість видів (25) представлена поодинокими знахідками. Їх частота трапляння менша 1 %, проективне покриття також становить 1 % (рисунок). Винятком є лише кушисті форми *Cladonia rei*, *C. furcata* ssp. *furcata* (проек-

тивне покриття — 1—20 %) та накипні лишайники *Lecanora allophana* і *Lepraria incana* (проективне покриття — 20—50 %). У кожному наступному класі частоти трапляння збільшується частка видів з вищим показником проективного покриття. Найвище проективне покриття (50—100 %) мають листоваті лишайники — *Parmelia sulcata*, *Phaeophyscia orbicularis*, *Physcia adscendens* та накипний вид *Caloplaca decipiens* з максимальною частотою трапляння 70—90 та 90—100 %.

Висновки

Отже, у результаті проведених досліджень та узагальнення літературних даних встановлено видовий склад лишайників м. Полтави, що налічує 75 видів, і виявлено його спорідненість з природною ліхенофлорою Лівобережного Лісостепу в цілому. Характерними рисами міста є низьке та високе положення родин *Cladoniaceae* і *Teloschistaceae* відповідно у систематичній структурі ліхенофлори Полтави. Особливістю ліхенофлори міста також є переважання двох еколого-субстратних груп: епіфітів та епілітів. Цьому сприяють великі площі зелених насаджень на території міста і значна кількість штучних кам'яних субстратів. Лишайники парків та лісових масивів, що зберігають певні риси природних антропогенно не порушених ландшафтів, мають вищі показники видової різноманітності та проективного покриття, ніж лишайники вуличних насаджень.

Автор висловлює щирі вдячності канд. біол. наук А.Б. Громаковій (Харківський національний ун-т ім. В.Н. Каразіна) за наукове керівництво та цінні поради стосовно цієї роботи.

1. Байбаков Э.И. Оценка экологического состояния урбанизированных территорий с помощью методов лишеноиндикации (на примере Казани): Автореф. дис. ... канд. биол. наук. — Ижевск, 2003. — 20 с.
2. Байрак О.М. Лишайники приворсклянських лісів Полтавської області // Укр. ботан. журн. — 1986. — 42, № 4. — С. 53—56.
3. Байрак Е.Н. Лишайники Левобережной Лесостепи Украины: Автореф. дис. ...канд. биол. наук. — К., 1987. — 20 с.
4. Байрак О.М. Систематична структура ліхенофлори Лівобережного Лісостепу України // Укр. ботан. журн. — 1987. — 44, № 6. — С. 51—54.
5. Байрак О.М. Лишайники природно-заповідних територій Лівобережного Лісостепу // Укр. ботан. журн. — 1993. — 50, № 1. — С. 167—170.
6. Байрак О.М., Гапон С.В., Леванець А.А. Безсудинні рослини Лівобережного Лісостепу України. — Полтава: Верстка, 1998. — 160 с.
7. Байрак О.М., Кондратюк С.Я. Нові та рідкісні для ліхенофлори УРСР види лишайників з Лівобережного Лісостепу України // Укр. ботан. журн. — 1989. — 46, № 2. — С. 74—76.
8. Геоботаничне районування Української РСР. — К.: Наук. думка, 1977. — 304 с.
9. Губарь Л.М. Урбанофлора Нетішина: систематична, біоморфологічна та екологічна структура // Укр. ботан. журн. — 2005. — 62, № 4. — С. 565—573.
10. Кондратюк С.Я., Кучерявий В.О., Крамарець В.О. Порівняльне лишеноіндикаційне картування міст України // Укр. ботан. журн. — 1993. — 50, № 4. — С. 74—83.
11. Мельник Р.П. Урбанофлора Миколаєва: Автореф. дис. ... канд. біол. наук. — Ялта, 2001. — 19 с.
12. Мойсієнко І.І. Урбанофлора Херсона: Автореф. дис. ... канд. біол. наук. — Ялта, 1999. — 19 с.

13. Некрасенко Л.А., Байрак О.М. Аналіз ліхеноіндикаційного картування м. Кременчук // Укр. ботан. журн. — 2002. — 59, № 3. — С. 278—284.
14. Окснер А.М. Нові та маловідомі досі види обрісників на Україні // Вісн. Київ. ботан. саду. — 1925. — Вип. 2. — С. 1—9.
15. Окснер А.М. Новинки з ліхенофлори України // Вісн. Київ. ботан. саду. — 1925. — Вип. 3. — С. 8—21.
16. Окснер А.М. Флора лишайників України. — Т. 1. — К.: Вид-во АН УРСР, 1956. — 496 с.
17. Окснер А.М. Флора лишайників України. — Т. 2, вип. 1. — К.: Наук. думка, 1968. — 500 с.
18. Окснер А.М. Флора лишайників України. — Т. 2, вип. 2. — К.: Наук. думка, 1993. — 544 с.
19. Плутенко И. Матеріали для флоры мховъ и лишаяевъ Полтавской губернии // Зап. Киев. о-ва естествоиспыт. — 1871. — 2. — С. 163—175.
20. Полтавська область: природа, населення, господарство / За ред. К.О. Маца. — Полтава: Полтавський літератор, 1998. — 336 с.
21. Трасс Х.Х. Классы полетоолерантности лишайников и экологический мониторинг // Пробл. экологич. мониторин. и моделир. экосистем. — 1985. — № 7. — С. 122—137.
22. Asta J., Erhardt W., Ferretti M. et al. Mapping lichen diversity as an indicator of environmental quality // Nimis P.L., Scheidegger C., Wolseley (eds.) Monitoring with lichens—Monitoring lichens. — NATO Science Programme-IV. — Vol. VII. — The Netherlands: Kluwer Academic Publisher, 2002. — P. 273—279.
23. European guideline for mapping lichen diversity as an indicator of environmental stress / Prep. by Asta J. et al. — [Electronic resource] — 2006. — Procedure of access: <http://www.thebls.org.uk/>.
24. Farkas E., Lököš L., Verseyhy K. Lichens as indicators of air pollution in the Budapest agglomeration // Acta Botan. Hungarica. — 1985. — 31, № 1—4. — P. 45—68.
25. Laundon J.E. A study of the lichen flora of London // Lichenologist. — 1967. — 3. — P. 277—327.
26. Pinho P., Augusto S., Branquinho C. et al. Mapping lichen diversity as a first step for air quality assessment // Journ. of Atmospheric Chemistry. — 2004. — 49. — P. 377—389.
27. Skye E. Lichens and air pollution. A study of cryptogamic epiphytes and environment in the Stockholm region // Acta Phytogeogr. Suecica. — 1968. — 52. — P. 1—123.

Рекомендує до друку
І.О. Дудка

Надійшла 02.11.2006

Л.В. Димитрова

Харьковский национальный университет им. В.Н. Каразина

ЛИШАЙНИКИ г. ПОЛТАВЫ

Исследован видовой состав лишенофлоры Полтавы, проведен систематический и экологический анализ, определены частота встречаемости и проективное покрытие лишайников города. Установлено, что лишенофлора г. Полтава насчитывает 75 видов лишайников из 35 родов и 15 семейств и имеет сходные черты с естественной лишенофлорой Левобережной Лесостепи в целом.

Ключевые слова: лишайники, флористический состав, эколого-субстратные группы, Полтава.

L.V. Dymytrova

V.N. Karazin Kharkiv National University

LICHENS OF POLTAVA TOWN

The results of investigation of Poltava town lichen flora and their systematic and ecological analysis are presented. The lichen flora of Poltava included 75 species of 35 genera and 15 families. It is established that the lichen flora of Poltava resemble the natural lichen flora of the Left-Bank Forest-Steppe of Ukraine.

Key words: lichens, floristic composition, ecological peculiarities, Poltava.